

Підприємство **Публічне акціонерне товариство "Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання"**

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ

Територія **СУМСЬКА**

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання **Акціонерне товариство**

за КОПФГ

Вид економічної діяльності **Виробництво інших pomp і компресорів**

за КВЕД

Середня кількість працівників **1 4641**

Адреса, телефон **вулиця Горького, буд. 58, м. СУМИ, СУМСЬКА обл., 40004**

225296

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
2019	01	01
05747991		
5910100000		
230		
28.13		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2018** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	17 490	14 461
первісна вартість	1001	32 215	32 215
накопичена амортизація	1002	14 725	17 754
Незавершені капітальні інвестиції	1005	55 849	56 870
Основні засоби	1010	371 179	327 872
первісна вартість	1011	540 020	527 334
знос	1012	168 841	199 462
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	236 307	237 705
інші фінансові інвестиції	1035	13 606	13 606
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	694 431	650 514
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 555 312	1 538 589
Виробничі запаси	1101	187 523	178 977
Незавершене виробництво	1102	1 217 190	1 020 481
Готова продукція	1103	150 543	339 130
Товари	1104	56	1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 173 389	1 757 110
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	55 912	35 043
з бюджетом	1135	63 094	6 333
у тому числі з податку на прибуток	1136	1	1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 805 390	986 096
Поточні фінансові інвестиції	1160	66 914	58 753
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 749	31 040
Готівка	1166	21	13
Розрахунки в банках	1167	7 728	31 027
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	58 488	65 885
Усього за розділом II	1195	5 786 248	4 478 849
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	6 480 679	5 129 363

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	710 850	710 850
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	190 526	165 431
Додатковий капітал	1410	9 655	70 426
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	35 820	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(5 337 763)	(7 434 883)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(4 390 912)	(6 488 176)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	202 773	141 639
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	17 447	11 896
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	3	4
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	220 223	153 539
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4 627 830	4 565 346
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 103 526	2 227 073
розрахунками з бюджетом	1620	23 902	57 608
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	25 254	56 126
розрахунками з оплати праці	1630	114 561	235 963
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	917 752	840 532
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	33 930	24 056
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 804 613	3 457 296
Усього за розділом III	1695	10 651 368	11 464 000
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	6 480 679	5 129 363

Керівник

Головний бухгалтер

Цимбал Олексій Юрійович

Гришко Володимир Миколайович

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики.

Підприємство **Публічне акціонерне товариство "Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
05747991		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма №2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	759 815	905 322
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(897 369)	(1 096 062)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(137 554)	(190 740)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	111 591	561 303
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(112 863)	(125 550)
Витрати на збут	2150	(26 431)	(31 815)
Інші операційні витрати	2180	(1 391 880)	(521 801)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(1 557 137)	(308 603)
Доход від участі в капіталі	2200	-	21 394
Інші фінансові доходи	2220	70 036	396 687
Інші доходи	2240	510	251
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(668 947)	(1 205 013)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(960)
Інші витрати	2270	(2 447 -)	(19 839)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(2 157 985)	(1 116 083)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(2 157 985)	(1 116 083)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(50)	(77)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	60 771	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	60 721	(77)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	60 721	(77)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(2 097 264)	(1 116 160)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	521 580	603 605
Витрати на оплату праці	2505	345 384	379 636
Відрахування на соціальні заходи	2510	71 637	81 360
Амортизація	2515	40 473	27 469
Інші операційні витрати	2520	1 104 462	439 657
Разом	2550	2 083 536	1 531 727

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

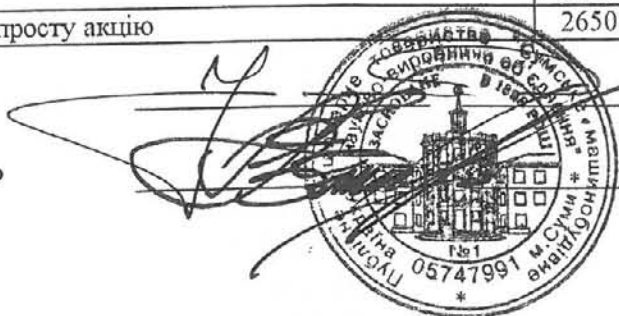
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	71085000	71085000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	71085000	71085000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(30,35781)	(15,70068)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(30,35781)	(15,70068)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Цимбал Олексій Юрійович

Головний бухгалтер

Клименко Володимир Миколайович

Підприємство Публічне акціонерне товариство "Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
05747991		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2018 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	626 820	663 338
Повернення податків і зборів	3005	77 948	157 047
у тому числі податку на додану вартість	3006	77 948	157 047
Цільового фінансування	3010	96 540	61 070
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	96 343	60 078
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	160 157	469 157
Надходження від повернення авансів	3020	4 038	1 575
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	7	85
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	285	29 830
Надходження від операційної оренди	3040	9 064	12 513
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	18 228	29 625
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(644 689)	(683 112)
Праці	3105	(163 200)	(276 879)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(47 095)	(68 880)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(48 161)	(64 346)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(91)	(262)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(2 820)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(45 250)	(64 084)
Витрачання на оплату авансів	3135	(14 425)	(195 284)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(875)	(307)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(31)	(859)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(66 769)	(109 809)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	7 842	24 764
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	4 660	-
необоротних активів	3205	22 777	510
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	1 769	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	7 180	12 943
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-

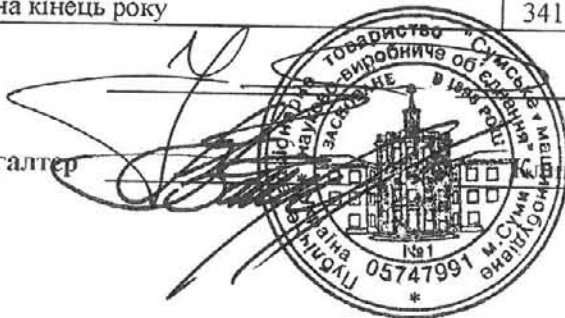
Інші надходження	3250	42	1 304
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(13 933)
необоротних активів	3260	(3 511)	(5 288)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(7 180)	(2 634)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(1 397)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	25 737	-8 495
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	67 954	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	2 084
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	67 354	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(10 917)	(30 998)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-10 317	-28 914
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	23 262	-12 645
Залишок коштів на початок року	3405	7 749	76 723
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	29	10 585
Залишок коштів на кінець року	3415	31 040	74 663

Керівник

Цимбал Олексій Юрійович

Головний бухгалтер

Менко Володимир Миколайович

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	(35 820)	35 820	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(25 095)	60 771	(35 820)	(2 097 120)	-	-	(2 097 264)
Залишок на кінець року	4300	710 850	165 431	70 426	-	(7 434 883)	-	-	(6 488 176)

Керівник

Цимбал Олексій Юрійович

Головний бухгалтер

Клименко Володимир Миколайович

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання»
за 2018 рік станом на 31 грудня 2018 року
(в тисячах українських гривень)

1. Основні відомості про товариство

1.1. Повна назва:

Публічне акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» (далі – ПАТ «Сумське НВО» або товариство).

1.2. Код ЄДРПОУ: 05747991.

1.3. Організаційно-правова форма: акціонерне товариство.

1.4. Місцезнаходження: вул. Горького, 58, м. Суми, Сумська область, 40004.

1.5. ПАТ «Сумське НВО» почало свою діяльність від заснування в 1896 році на кошти місцевих цукрозаводчиків і бельгійських інвесторів Сумських машинобудівних майстерень. За роки свого розвитку машинобудівні майстерні перетворились у велике підприємство, відоме як «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В. Фрунзе». У лютому 1994 року об'єднання шляхом корпоратизації перетворене у відкрите акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім. М.В.Фрунзе». Дата державної реєстрації – 28 березня 1994 року. Змінами до Статуту товариства, внесеними рішенням загальних зборів акціонерів 15.04.2011 року (протокол №24), було змінено найменування товариства на «публічне акціонерне товариство». Змінами до Статуту товариства від 01.09.2015р., внесеними рішенням позачергових загальних зборів акціонерів 24.07.2015 року (протокол № 29), було змінено найменування товариства на Публічне акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання». На момент створення акціонерного товариства його єдиним засновником була держава в особі Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України. Наразі акціонерами товариства є фізичні та юридичні особи, які набули право власності на акції товариства у процесі приватизації, на вторинному ринку цінних паперів, а також у порядку спадкування громадян, правонаступництва юридичних осіб та у інших випадках, передбачених чинним законодавством. Держава акціями товариства не володіє. Особами, які володіють більше 10% акцій ПАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», є: Просцено Трейдінг Лімітед (Кіпр) – 13,512% та Стремвол Холдінгс Лімітед (Кіпр) – 83,736%.

1.6. Вищим органом управління ПАТ «Сумське НВО» є Загальні збори акціонерів.

1.7. Середня кількість працівників протягом 2018 року складала – 4 641 осіб.

1.8. Основні види діяльності:

- виробництво інших pomp і компресорів (КВЕД 28.13);
- постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря (КВЕД 35.30);
- виробництво електроенергії (КВЕД 35.11);
- виробництво інших кранів і клапанів (КВЕД 28.14);
- установлення та монтаж машин і устаткування (КВЕД 33.20);
- виробництво інших машин і устаткування загального призначення (КВЕД 28.29).

1.9. Опис основних видів діяльності.

ПАТ «Сумське НВО» як головна науково-технічна організація України за напрямками: обладнання для нафтової та газової промисловості, хімічного виробництва; насосне та центрифуговане обладнання, розробляє та виготовляє різноманітне обладнання практично для всіх галузей, у тому числі і атомної енергетики.

2018 рік був неритмічним для товариства з огляду на завантаження виробничих потужностей, наявність обігових коштів. За 2018 рік на ПАТ «Сумське НВО» було виготовлено товарної продукції у діючих цінах на суму 839,2 млн. грн..

Обсяг виробництва забезпечено за рахунок випуску продукції такої номенклатури:

- вузли та деталі до компресорів – 201,1 млн. грн.
- виробництво теплообмінного, вентиляційного устаткування та інших машин спеціального призначення- 74,7 млн. грн.
- крани, клапани кульові – 46,7 млн. грн.
- компресори відцентровані та поршневі, ГПА – 132,1 млн. грн.
- насоси вакуумні та відцентрові – 31,8 млн. грн.
- теплоенергія – 168,9млн. грн.
- монтаж обладнання – 43,2 млн. грн.
- вузли та деталі до насосів – 43,2 млн. грн.
- виробництво х/о , центрифуг та з/ч до них- 13,3млн. грн.
- інша продукція, роботи (послуги) – 84,2 млн. грн.

За 2018 рік ПАТ «Сумське НВО» реалізовано продукції на суму 759,8млн.грн. Із загального обсягу реалізованої продукції поставки на експорт становили 430,6 млн. грн. або 56,7%, з них – до країн далекого зарубіжжя – 299,5 млн. грн. (69,6%).

1.10. Організаційна структура товариства затверджена протоколом Наглядової ради №05/10-2018 від 05.10.2018 року та Генеральним директором ПАТ «Сумське НВО» Цимбалом О.Ю. 05.10.2018 року. До складу товариства входять спеціалізовані виробництва: заготівельне, виробництво ГПА і компресорів, хімічного обладнання, виробництво АЕН та комплектуючого обладнання; представництва в містах Київ та Москва, філії в республіках Азербайджан та Туркменістан; дитячий оздоровчий центр «Чайка» і санаторій-профілакторій. Дочірніми компаніями ПАТ «Сумське НВО» станом на 31 грудня 2018 року були товариства з обмеженою відповідальністю: «Фрунзе-Профіль», «Маш-Сервіс», «Суми-Електрод», «Фрунзе-Ювілейна», «Сумиспортінвест», ТОВ «ПроектЕнергоСервіс». Злиття, приєднання, поділ, виділення, перетворення протягом 2018 року не відбувалось.

2. Ідентифікація та основа підготовки фінансової звітності

Фінансова звітність ПАТ «Сумське НВО» складена станом на 31 грудня 2018 року, звітним періодом є 2018 рік. Фінансова звітність підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) та є фінансовою звітністю загального призначення. Датою переходу на МСФЗ є 1 січня 2012 року.

Ця фінансова звітність складена на основі облікових даних ПАТ «Сумське НВО», відповідним чином скоригованих і перекласифікованих для представлення згідно з МСФЗ.

Термін «дочірні компанії» використовується у цьому звіті для визначення компаній та інших суб'єктів господарської діяльності, в яких товариство володіє, прямо чи опосередковано, більш ніж половиною прав голосу або іншим чином може контролювати їх фінансову і операційну політику з метою здобуття економічних вигід.

Ця фінансова звітність є окремою фінансовою звітністю, в якій інвестиції в дочірні та асоційовані компанії відображені за собівартістю, у відповідності до МСБО 27 «Окрема фінансова звітність».

Станом на 31.12.2018 ПАТ «Сумське НВО» має 6 (шість) дочірніх компаній:

№	Найменування дочірньої компанії	Частка в статутному капіталі	Собівартість інвестиції станом на 31.12.2018, тис. грн.
1	ТОВ «Фрунзе-Профіль»	99,00 %	99
2	ТОВ «Маш-Сервіс»	99,00 %	1 980
3	ТОВ «Суми-Електрод»	99,98%	2 700
4	ТОВ «Фрунзе-Ювілейна»	99,98%	2 147
5	ТОВ «Сумиспортінвест»	99,98 %	13 016
6	ТОВ «ПроектЕнергоСервіс»	100%	1 397

ПАТ «Сумське НВО» має частку участі в асоційованих підприємствах – товаристві з обмеженою відповідальністю «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» (частка власності станом на 31 грудня 2018 року складала 21,68%, собівартість інвестиції – 216 365 тис. грн.) та консорціуму «Атоммашпроект» (частка власності станом на 31.12.2018 року складала 50%, собівартість інвестиції – 50 тис. грн.).

Припинень (ліквідації) окремих видів діяльності протягом 2018 року не було. Участі у спільних підприємствах товариство не бере.

Функціональною валютою ведення бухгалтерського обліку є гривня (надалі – грн.). Фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень (далі – тис. грн.), якщо не зазначено інше. Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті відображені у фінансовій звітності у гривневому еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України на 31 грудня 2018 року.

3. Економічне середовище в якому товариство здійснює свою діяльність

В 2018 році економіка України не зазнала значних змін, порівняно з 2017 роком, але основні макроекономічні показники продовжували погіршуватись. Так, обсяги промислового виробництва та сільськогосподарського виробництва збільшилися лише на 1,1% та 7,7% відповідно, споживчі ціни та ціни виробників промислової продукції збільшилися на 9,8%, та 14,2% відповідно, курс гривні до долара США протягом року зменшився на 0,38 грн. Економіка України в 2018 році, як і в 2017 році перебувала під суттєвим впливом несприятливих політичних чинників, таких як, продовження військового конфлікту на Сході країни та відсутність торгівельних відносин з Російською Федерацією. Керівництво товариства впевнене, що воно вживає всіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності та розвитку товариства в умовах, що склалися. Так, у 2018 році товариство активно займалося пошуком нових ринків та налагодженням зв'язків з резидентами інших країн. Однак, подальше погіршення економічної ситуації та продовження політичної кризи може негативно вплинути на результати діяльності і фінансовий стан товариства та породжувати сумніви в здатності товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі в майбутньому.

4. Плани щодо безперервної діяльності

Товариство складає фінансову звітність на основі принципу безперервності. Управлінський персонал не має намірів ліквідувати товариство чи припинити діяльність.

Внаслідок впливу негативних факторів економічного середовища товариство в 2018 році отримало збитки в розмірі 2 157 985 тис. грн. і станом на 31 грудня 2018 року чисті активи мали від'ємне значення. Управлінський персонал вживає всіх можливих заходів для

подолання негативних факторів економічного середовища та забезпечення стабільної і прибуткової діяльності товариства в майбутньому. Плани управлінського персоналу включають розширення ринків збуту та збільшення обсягів продажу, порівняно з 2018 роком, що дозволить погасити зобов'язання та зменшити витрати.

Станом на 31 грудня 2018 року управлінським персоналом було здійснено оцінку, згідно з якою товариство буде в подальшому здійснювати свою діяльність на підставі принципу безперервності. Управлінському персоналу не відомо про суттєві невизначеності, пов'язані з подіями чи умовами, крім негативного впливу факторів економічного середовища, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності товариства продовжувати діяльність на безперервній основі.

5. Основні припущення, що стосуються майбутнього та основні джерела невизначеності оцінок на кінець звітного періоду, які становлять значний ризик спричинити суттєве коригування балансової вартості активів та зобов'язань в наступному фінансовому році

При підготовці фінансової звітності управлінський персонал здійснював попередні оцінки впливу невизначених майбутніх подій на окремі активи та зобов'язання. Такі попередні оцінки базуються на інформації, яка наявна на дату фінансової звітності, тому фактичні результати у майбутньому можуть відрізнятись від таких оцінок. Можливого суттєвого впливу інших майбутніх подій на оцінку активів та зобов'язань управлінський персонал не виявив.

6. Суттєві положення облікової політики

Суттєві положення облікової політики, що використані при підготовці цієї фінансової звітності, представлені нижче.

6.1. Основні засоби

Для обліку та складання звітності основні засоби поділяються на наступні класи (групи):

- земельні ділянки;
- будівлі, споруди і передавальні пристрої;
- машини та обладнання (у т.ч. обчислювальна техніка);
- транспортні засоби;
- інструменти, прилади, інвентар (меблі);
- інші основні засоби.

Первісна оцінка об'єктів всіх груп основних засобів здійснюється за собівартістю, що включає ціну придбання (у т.ч. імпорتنі мита, податки, які не відшкодовуються); будь-які витрати, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації; попередньо оцінені витрати на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, зобов'язання за якими товариство на себе бере.

Товариство, станом на 01.01.2012 року (дату переходу на МСФЗ) використало переоцінку основних засобів, що була проведена ТОВ «Консалтингова компанія «УВЕКОН» станом на 01.01.2011 року, як доцільну собівартість основних засобів.

Подальша оцінка основних засобів здійснюється за моделлю переоцінки. Частота переоцінок залежить від змін справедливої вартості активів. При переоцінці об'єкту основних засобів накопичена амортизація на дату переоцінки віднімається із загальної балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується в переоцінену вартість цього активу. Якщо балансова вартість активу збільшилася в результаті переоцінки, збільшення визнається в іншому сукупному доході та накопичується у власному капіталі під назвою «Капітал у дооцінках». Зменшення балансової вартості активу відображається в іншому сукупному

доході, якщо існує кредитове сальдо дооцінки щодо цього активу. Якщо кредитового сальдо дооцінки недостатньо, то зменшення балансової вартості активу визнається через прибуток (збиток). Дооцінка, що входить до власного капіталу об'єкта основних засобів, що використовується, переноситься на нерозподілений прибуток частинами в розмірі різниці між амортизацією, що базується на переоціненій балансовій вартості активу, та амортизацією, що базується на первісній вартості активу. У разі, якщо актив вибуває з використання або ліквідується сума дооцінки цього активу, що залишилась, переноситься прямо на нерозподілений прибуток.

Витрати на поточний ремонт і обслуговування відносяться на витрати по мірі здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а компоненти, які були замінені, списуються.

На кожен звітну дату керівництво оцінює наявність ознак зменшення корисності основних засобів. Якщо такі ознаки зменшення корисності існують, керівництво переглядає балансову вартість своїх активів у відповідності до МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Прибуток і збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння отриманих коштів і балансової вартості цих активів і визнаються в звіті про фінансові результати.

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу протягом терміну їх експлуатації:

Групи основних засобів	Залишкові терміни експлуатації, роки
Будинки та споруди	3-60
Виробниче та інше обладнання	2-25
Транспортні засоби	1-25
Інші основні засоби	1-15

Ліквідаційна вартість основного засобу – це розрахункова сума, яку б товариство отримало в даний час від вибуття активу, за вирахуванням витрат на вибуття, якби стан і період використання об'єкту основних засобів були такими, які очікуються в кінці терміну його експлуатації. Коли товариство має намір використовувати актив до кінця періоду його фізичного існування, ліквідаційна вартість такого активу дорівнює нулю.

Амортизація за всіма групами основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Термін корисного використання та метод амортизації переглядаються один раз на рік.

6.2. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи – немонетарні активи, які не мають фізичної субстанції та можуть бути ідентифіковані, тобто можуть бути відокремлені або відділені від товариства або виникають внаслідок договірних або інших юридичних прав (незалежно від того, чи можуть вони бути відокремлені). Нематеріальні активи визнаються лише тоді, коли існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, що відносяться до активу, надходять товариству та собівартість активу можна достовірно оцінити.

В момент первісного визнання нематеріальні активи оцінюються за собівартістю. Наступна оцінка здійснюється за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Амортизація всіх класів (груп) нематеріальних активів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Термін корисного використання та метод амортизації переглядаються один раз на рік.

6.3. Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість – це нерухоме майно, яким товариство володіє для здобуття доходу від здачі його в оренду або від збільшення його вартості, або для обох цих цілей, і яке саме товариство не займає. Первісна оцінка проводиться за собівартістю, включаючи витрати на операцію. Подальша оцінка здійснюється за моделлю справедливої вартості.

Прибутки або збитки в результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості відносяться на прибуток або збиток.

Критерії, що застосовуються товариством для відділення інвестиційної нерухомості від нерухомості, зайнятою власником (основні засоби):

- частку, яка утримується з метою отримання орендної плати або для збільшення капіталу, та частку, яка утримується для використання в основній діяльності товариства, можна продати окремо;
- якщо такі частки не можна продати окремо, нерухомість є інвестиційною нерухомістю, якщо тільки незначна, не більше 10%, її частка утримується для використання в основній діяльності.

6.4. Незавершені капітальні інвестиції

Незавершеними, капітальними інвестиціями є вартість основних засобів, будівництво яких ще не завершено. Амортизація на ці активи не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію. Незавершене капітальне будівництво включає вартість будівельних робіт, суму інжинірингових робіт, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати.

По закінченню будівництва актив буде переведену у відповідну групу основних засобів. Амортизація буде нараховуватись з дати, коли актив буде побудований та стане придатним до використання.

Незавершене будівництво активів, які призначені для продажу, відображається в складі запасів.

Незавершене будівництво інвестиційної нерухомості відображається як інвестиційна нерухомість.

6.5. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість є непохідним фінансовим активом та визнається тільки коли товариство стає стороною контрактних положень. Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цього фінансового активу. Справедливою вартістю дебіторської заборгованості є справедлива вартість наданої (отриманої) компенсації. Подальша оцінка здійснюється за амортизованою собівартістю, з урахуванням збитків від зменшення корисності.

Станом на кожен звітний період товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність дебіторської заборгованості зменшилася. Балансова вартість дебіторської заборгованості зменшується через рахунок резерву з одночасним визнанням збитку за звітний період. Якщо в наступному періоді величина збитку від зменшення корисності зменшується і це зменшення може бути об'єктивно співвіднесено із подією, що має місце після визнання зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності сторнується. Сторнування не повинне призводити до такої балансової вартості, яка перевищує суму, що її мала б амортизована вартість у разі невизнання зменшення корисності на дату сторнування. Резерв під зменшення корисності дебіторської заборгованості нараховується в процентному відношенні залежно від періоду прострочення заборгованості від 366 до 730 днів – 10%, від 730 до 1095 днів – 20%, більше 1095 днів – 100%.

6.6. Запаси

Запаси при первісному визнанні обліковуються за собівартістю придбання. Собівартість запасів включає всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан. В Консолідованому балансі (Звіті про фінансовий стан) запаси відображаються за найменшою з двох величин: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації. Зменшення вартості запасів (уцінки) відображається з одночасним визнаннями збитків. Вартість готової продукції і незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати і відповідні виробничі накладні витрати, розраховані на підставі нормативної виробничої потужності.

Вартість рекламних запасів відноситься на витрати в момент придбання. Собівартість одиниць запасів визначається шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості.

6.7. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття

Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття визнаються в тому випадку, коли товариство не використовує їх в господарській діяльності, керівництво має тверді наміри їх продати протягом одного року з дати класифікації, ймовірність продажу висока, актив чи група можуть бути негайно продані в поточному стані. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття оцінюються по найменшій з двох величин – балансовій вартості чи справедливій вартості за виключенням затрат на продаж.

Доходи та витрати від припиненої діяльності обліковуються окремо від доходів та витрат від діяльності, що продовжується. Результат, за виключенням податків, відображається в звіті про сукупні доходи та витрати.

Основні засоби та нематеріальні активи, які класифікуються як необоротні активи, утримувані для продажу, не амортизуються.

6.8. Гроші та їх еквіваленти

Кошти на депозитних рахунках з терміном погашення більше 3 місяців відображаються в звітності як поточні фінансові інвестиції, з терміном погашення більше 12 місяців – як інші довгострокові фінансові інвестиції.

6.9. Інвестиції в асоційовані компанії

Інвестиції в асоційовані компанії в окремій фінансовій звітності відображаються за собівартістю, у відповідності до МСБО 27 «Окрема фінансова звітність». Асоційованою компанією є компанія, на яку товариство здійснює суттєвий вплив, як правило, така ситуація передбачає володіння від 20% до 50% прав голосу.

6.10. Фінансові активи, доступні для продажу

Фінансові активи, доступні для продажу, визнаються коли товариство стає стороною за договором у відношенні таких активів. Первісна їх оцінка здійснюється за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання фінансових активів. Справедлива вартість визначається на базі котирувальної ринкової ціни. Якщо фінансовий актив не має котирувань, то такий фінансовий актив оцінюється за справедливою вартістю, яка базується на результатах нещодавнього продажу непов'язаним третім сторонам, або шляхом розрахунку дисконтованих грошових потоків (лише для боргових цінних паперів). Виняток складають інвестиції в інструменти власного капіталу, за якими відсутні котирувальні ринкові ціни на активному ринку та чия справедлива вартість не може бути надійно оцінена, а також пов'язані з ними похідні інструменти, які оцінюються за собівартістю. Проценти за фінансовими активами, доступними для продажу,

розраховані за методом ефективної ставки, відображаються в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) за статтею «Інші фінансові доходи». Дивіденди за доступним для продажу інструментом власного капіталу визнаються як прибуток, коли встановлено право товариства на отримання платежу.

Зміни справедливої вартості вказаної категорії фінансових активів відображаються в іншому сукупному доході (та, відповідно, у власному капіталі) у тому періоді, у якому вони виникли. Якщо зменшення справедливої вартості доступного для продажу фінансового активу визнано в іншому сукупному доході та є об'єктивне свідчення зменшення корисності активу, кумулятивний збиток, який був визнаний в іншому сукупному доході, виключається з власного капіталу і визнається у прибутку чи збитку як коригування внаслідок перекласифікації в сумі, яка дорівнює різниці між вартістю його придбання і поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитку від зменшення корисності цього фінансового активу, раніше визнаного у прибутку чи збитку.

Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструмента, класифікованого як доступний для продажу, збільшується і це збільшення може бути об'єктивно пов'язаним із подією, що має місце після визнання збитку від зменшення корисності, то збиток від зменшення корисності сторнується і визнається у прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій в інструменти власного капіталу, визнані в прибутку чи збитку, не сторнуються.

6.11. Інвестиції, утримувані до погашення

Інвестиції, утримувані до погашення, визнаються, коли товариство стає стороною за договором щодо таких активів. Первісна оцінка здійснюється за справедливою вартістю плюс витрати на операцію, які прямо відносяться до цих фінансових активів. Подальша оцінка здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Наприкінці кожного звітного періоду товариство оцінює, чи існують об'єктивні свідчення того, що корисність інвестицій, утримуваних до погашення, зменшилася. При наявності об'єктивних свідчень того, що відбувся збиток від зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення, величина збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Сума втрат від зменшення корисності за інвестиціями, утримуваними до погашення (інвестиції в боргові цінні папери) визначається як різниця між їх балансовою вартістю та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка. Ця різниця визнається витратами звітного періоду.

Зменшення корисності фінансових активів, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Збитки від зменшення корисності визнаються у складі прибутку або збитку у міру їх виникнення в результаті однієї або більше подій («збиткових подій»), що відбулися після первинного визнання фінансового активу і що впливають на суми або терміни розрахункових майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або з групами фінансових активів, якщо дані збитки можна оцінити з достатньою мірою точності. Якщо товариство визначає, що не існує об'єктивних ознак зменшення корисності для фінансового активу, що оцінений на індивідуальній основі, незалежно від того, є актив індивідуально істотним чи ні, він включається в групу фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику і ця група оцінюється на предмет зменшення корисності на колективній основі.

Основними факторами, які враховує товариство при оцінці фінансового активу на предмет його знецінення, є прострочений статус, значні фінансові труднощі контрагента, погіршення платоспроможності та інші, що здійснюють негативний вплив на контрагента.

Якщо в подальшому сума збитку від зменшення корисності зменшується, і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулася після визнання зменшення корисності (як, наприклад, підвищення кредитного рейтингу дебітора), раніше визнаний збиток від знецінення сторнується. Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву під знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування і після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум відображається через прибутки.

6.12. Забезпечення

Забезпечення визнаються тоді, коли товариство має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, котрі втілюють у собі певні економічні вигоди та розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити.

Забезпечення створюються товариством для відшкодування наступних (майбутніх) витрат:

- виплату відпусток працівникам;
- виконання гарантійних забезпечень;
- реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів визнається в сумі очікуваного збитку тоді, коли витрати для виконання зобов'язань перевищують доходи від контракту.

Залишок забезпечення переглядається кожний рік станом на 31 грудня і у разі потреби коригується (збільшується, зменшується).

6.13. Умовні зобов'язання та умовні активи

Умовні зобов'язання не визнаються в Балансі (Звіті про фінансовий стан), але розкриваються в примітках до фінансової звітності, за виключенням випадків коли ймовірність відтоку ресурсів у результаті погашення є незначною. Умовний актив не визнається у Балансі (Звіті про фінансовий стан), але розкривається у примітках до фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигід.

6.14. Оренда

Якщо товариство є орендарем за угодою про операційну оренду, орендні платежі визнаються як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди. Якщо товариство є орендарем за угодою про фінансову оренду, на початку строку оренди визнаються активи та зобов'язання, що дорівнюють справедливій вартості орендованого майна на початку оренди, або (якщо вони менші за справедливу вартість) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди. Ставкою дисконту, яка застосовується при обчисленні теперішньої вартості мінімальних орендних платежів, є припустима ставка відсотка при оренді. В подальшому мінімальні орендні платежі розподіляються між фінансовими витратами та зменшенням непогашених зобов'язань. Фінансові витрати розподіляються на кожен період протягом строку оренди таким чином, щоб забезпечити сталу періодичну ставку відсотка на залишок зобов'язань. Непередбачені орендні плати відображаються як витрати в тих періодах, у яких вони понесені.

Необоротні активи, отримані за договором фінансової оренди, обліковуються відповідно до МСБО 16 «Основні засоби» або МСБО 38 «Нематеріальні активи».

6.15. Доходи та витрати

Виручка визнається тоді, коли отримання економічних вигід оцінюється як ймовірне, і якщо виручка може бути надійно оцінена, незалежно від дати здійснення платежу. Виручка оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або за вартістю винагороди, що належить до

отримання, з врахуванням визначених в договорі умов платежу, за виключенням податків. Виручка від продажу товарів визнається в момент передачі ризиків та вигід від володіння товаром покупцеві. У разі, коли товариство погоджується доставити вантаж до певного місця, виручка визнається в момент передачі вантажу покупцеві в обумовленому місці.

Виручка від надання послуг визнається в момент завершення робіт.

Процентний дохід та витрати за всіма фінансовими інструментами, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та фінансовими активами, доступними для продажу, визнаються з використанням методу ефективної ставки відсотка. Процентний дохід включається до складу фінансових доходів в Консолідованому звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід).

Дивіденди визнаються в момент встановлення права товариства на їх отримання.

Дохід від інвестиційної нерухомості, наданої в операційну оренду, оцінюється за прямолінійним методом протягом строку оренди.

Витрати за позиками включають сплату відсотків та інші витрати, понесені товариством у зв'язку з отриманням позик. Витрати за позиками, які пов'язані з придбанням, будівництвом чи виробництвом активу, який обов'язково потребує довготривалого періоду для його підготовки до використання або продажу, капіталізуються як частина первісної вартості такого активу. Всі інші витрати за позиками відносяться до витрат в тому періоді, в якому були понесені. Товариство капіталізує витрати за позиками, що понесені у зв'язку з придбанням, будівництвом чи виробництвом активу, який обов'язково потребує довготривалого періоду для його підготовки до використання або продажу.

6.16. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, коли контрагент виконав свої зобов'язання за договором, і відображається за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

6.17. Винагороди працівникам

Заробітна плата, єдиний соціальний внесок відносно працівників товариства, щорічна оплата відпустки і оплата тимчасової непрацездатності, премії та негрошова винагорода (медичне обслуговування) нараховуються в тому періоді, в якому відповідні послуги надаються працівниками товариства.

Пенсії та інші винагороди працівникам по закінченні трудової діяльності

Згідно з вимогами законодавства України, державна пенсійна система передбачає розрахунок поточних виплат роботодавцем як відповідний процент від поточної загальної суми виплат працівникам. Такі витрати відображаються у періоді, в якому зароблена відповідна заробітна плата. Після виходу працівників на пенсію майже усі виплати працівникам здійснюються із фонду соціального захисту.

Товариство бере участь в державному пенсійному плані з визначеною виплатою, який передбачає достроковий вихід на пенсію працівників, що працюють на певних робочих місцях зі шкідливими і небезпечними для здоров'я умовами. Працедавець виплачує колишньому працівникові щомісячні пенсії до того часу, поки цей працівник, не досягне звичайного пенсійного віку. Щомісячно товариство сплачує грошові кошти до Пенсійного Фонду та накопичує зобов'язання перед теперішніми працівниками. Пенсійне забезпечення розраховується за формулою, яка, в числі іншого, визначається середньою заробітною платою кожного працівника, його загальним трудовим стажем і загальним стажем роботи на певних посадах (за категоріями «Списку № 1» і «Списку № 2»).

Окрім обов'язкового фінансування пільгових державних пенсій, товариство добровільно надає своїм працівникам ряд довгострокових соціальних пільг, визначених Колективним договором, що пов'язані з виплатами до ювілейних дат та при виході на пенсію. Всі ці пільги носять характер планів з визначеною виплатою.

Таким чином, програма товариства складається з пенсійних та довгострокових соціальних пільг. Пенсійні виплати складають основну частину програми.

Зобов'язання з визначеною виплатою розраховується щорічно незалежними актуаріями із застосуванням методу прогновної умовної одиниці. Поточна сума пенсійних зобов'язань визначається шляхом дисконтування розрахункового майбутнього відтоку грошових коштів із застосуванням процентних ставок за високоліквідними корпоративними облігаціями, деномінованими в тій самій валюті, в якій здійснюються виплати, а термін погашення яких приблизно відповідає терміну цього зобов'язання. У зв'язку з тим, що в Україні відсутній розвинутий ринок облігацій, деномінованих у гривні, з тривалим строком погашення (більше 10 років), для розрахунку були використані поточні ринкові ставки для дисконтування відповідних короткострокових платежів и розрахована ставка дисконтування для довгострокових зобов'язань шляхом екстраполяції поточних ринкових ставок за кривою дохідності. В 2018 році ставка дисконтування була визначена на рівні 15,87% , яка відображає розрахунковий розподіл виплат винагород в часі та їх розмір.

В 2011 році були внесені зміни до МСБО 19 «Виплати працівникам», які суттєво змінили порядок обліку винагород працівникам. Датою набрання чинності і застосування переглянутого стандарту були періоди, що починаються з 1 січня 2013 року або після цієї дати.

Облікова політика товариства з 1 січня 2013 року ґрунтується на:

- визнанні на початок періоду застосування змін до МСБО 19, а саме, з 01.01.2013 невизнаних на 31.12.2012 вартості послуг минулих періодів (21 632) тис. грн. та невизнаних актуарних збитків 9 423 тис. грн. з коригуванням в капіталі;
- негайному визнанні актуарних прибутків та збитків (результатів повторного вимірювання) у складі іншого сукупного доходу (витрат);
- негайному визнанні вартості послуг минулих періодів в тому періоді, в якому відбудеться зміна умов пенсійного плану незалежно від того, виникло чи не у працівника право на отримання виплат за планом.

Стандарт вимагає застосовувати для інших довгострокових винагород працівникам спрощений метод обліку. На відміну від методу обліку, що вимагається для винагород по закінченню трудової діяльності, в рамках даного методу переоцінки (актуарні прибутки/збитки) не визнаються у складі іншого сукупного доходу.

У відповідності до умов перехідного періоду, товариство повинно застосовувати переглянутий стандарт ретроспективно, згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», за виключенням того, що товариство не повинно коригувати балансову вартість активів, які не знаходяться в сфері застосування МСБО 19 (переглянутого), з урахуванням змін витрат на виплату винагороди працівникам, які були включені у первісну вартість до дати первісного застосування.

6.18. Припинення визнання фінансових зобов'язань

Товариство припиняє визнання фінансових зобов'язань тоді і лише тоді, коли зобов'язання товариства врегульовані або анульовані або термін їх дії закінчився.

6.19. Акціонерний капітал

Номінальна вартість простих та привілейованих акцій, дозволених до випуску відображається у складі акціонерного капіталу. Перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій враховується у складі емісійного доходу в капіталі.

Товариство формувало статутний капітал в 1994 році, коли функціональна валюта України була валютою гіперінфляційної економіки. МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» вимагає перерахунку складових власного капіталу товариства (крім нерозподіленого прибутку та будь-якої дооцінки) з використанням загального індексу цін. Управлінський персонал товариства прийшов до висновку, що застосування вимог МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», в частині перерахунку статутного капіталу, може ввести в оману користувачів фінансової звітності і суперечить меті фінансової звітності, зазначеній в Концептуальній основі. Керівництво товариства, керуючись пунктами 19-20 МСБО 1 «Подання фінансової звітності», прийняло рішення відхилитись від вимог МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

6.20. Виплати, основані на акціях

Дивіденди відображаються в тому періоді, в якому вони оголошені. Інформація про дивіденди, що оголошені після звітного періоду, але до того, як фінансова звітність була затверджена до випуску, відображається в примітці «Події після закінчення звітного періоду».

Базисний прибуток (збиток) на акцію обчислюється шляхом ділення прибутку (збитку), на середньозважену кількість звичайних акцій, які перебувають в обігу протягом звітного періоду (знаменник).

6.21. Податок на прибуток.

Витрати з податку на прибуток товариства формуються як сума поточних податкових витрат, розрахованих на базі оподаткованого прибутку за правилами податкового законодавства, та відстрочених податкових витрат (доходів). Відстрочені податкові витрати (доходи) виникають внаслідок визнання в прибутку чи збитку відстрочених податкових активів та/або відстрочених податкових зобов'язань.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню, крім випадків, коли такі різниці виникають від первісного визнання активу чи зобов'язання. Відстрочений податковий актив визнається щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, тією мірою, якою є ймовірним, що буде отримано оподатковуваний прибуток, до якого можна застосувати тимчасову різницю, яка підлягає вирахуванню, за винятком ситуацій, коли відстрочений податковий актив виникає від первісного визнання активу або зобов'язання. Отримання достатнього оподаткованого прибутку є ймовірним тоді, коли відстрочений податковий актив може бути зарахований проти відстроченого податкового зобов'язання, яке відноситься до того самого податкового органу, та буде відновлено в тому самому періоді, що і актив, або в тому періоді, в якому збиток, що виникає з активу, може бути віднесений на попередній або послідуєчий період. У випадках, коли немає достатніх відстрочених податкових зобов'язань щоб зарахувати відстрочений податковий актив, актив відображається в тій мірі, в якій ймовірно виникнення достатнього оподаткованого прибутку в майбутніх періодах.

6.22. Податок на додану вартість

Дохід, витрати та активи визнаються за виключенням податку на додану вартість, крім випадків, коли ПДВ, виник при покупці активів або понесенні витрат, який не відшкодовується з бюджету. В такому випадку ПДВ включається до вартості активу або витрат.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги та кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги відображаються з врахуванням ПДВ. Аванси отримані та аванси сплачені відображаються без ПДВ.

6.23. Операції зі зв'язаними сторонами

В ході своєї звичайної діяльності товариство здійснює операції із зв'язаними сторонами. Товариство до зв'язаних сторін відносить:

- юридичних осіб, які контролюють товариство (наприклад, материнська компанія);
- юридичних та фізичних осіб, які мають таку частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства (вважається, що часткою в компанії, яка дає змогу суттєво впливати на діяльність товариства, є частка в розмірі, що перевищує 50% статутного капіталу товариства);
- юридичних осіб, які є дочірніми або асоційованими підприємствами для компанії;
- юридичних осіб, які є спільним підприємством, в якому компанія є контролюючим учасником;
- фізичних осіб – членів провідного управлінського персоналу компанії;
- близьких родичів фізичних осіб, які мають частку в компанії, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність компанії, та членів провідного управлінського персоналу компанії.

Операції із зв'язаними сторонами відображаються за справедливою вартістю. Основою для судження є ціноутворення на аналогічні види операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки.

6.24. Взаємозалік статей активів та зобов'язань

Фінансові активи та фінансові зобов'язання згортаються, а в балансі відображається згорнутий залишок, тільки якщо товариство має юридичне право здійснити залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно. При обліку передачі фінансового активу, який не веде до припинення визнання такого активу, товариство не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

6.25. Звітність за сегментами.

Сегмент – це відокремлюваний компонент бізнесу товариства, який займається або постачанням послуг чи продуктів (сегмент бізнесу), або наданням послуг чи постачанням продуктів в межах конкретного економічного середовища (географічний сегмент), який зазнає ризиків та забезпечує прибутковість, відмінні від тих, які притаманні іншим сегментам. Товариство оперує в одному сегменті - виробництво і продаж виробів машинобудівної промисловості. Виробництво продукції здійснюється в Україні. Всі вироблені вироби схожі за своєю природою, і їм властиві схожі ризики. Звітність за сегментами товариством не складається.

6.26. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах.

У разі виникнення помилок стосовно визнання, оцінки, подання або розкриття інформації про елементи фінансових звітів:

1. Потенційні помилки поточного періоду, виявлені протягом цього періоду, виправляють до затвердження фінансових звітів до випуску.
2. Товариство виправляє суттєві помилки попереднього періоду ретроспективно в першому комплекті фінансових звітів, затверджених до випуску після їх виявлення шляхом:
 - а) перерахування порівнювальних сум за відображений попередній період (періоди), в якому відбулася помилка; або
 - б) перерахування залишків активів, зобов'язань та власного капіталу на початок періоду за самий перший з відображених попередніх періодів, якщо помилка відбулася до першого з відображених попередніх періодів.

Помилку попереднього періоду товариство виправляє шляхом ретроспективного перерахування, за винятком випадків, коли неможливо визначити або вплив на конкретний період, або кумулятивний вплив помилки. Якщо неможливо визначити вплив на конкретний період помилки щодо порівняльної інформації за один або кілька відображених попередніх

періодів, товариство перераховує залишки активів, зобов'язань та власного капіталу на початок самого першого періоду, для якого можливе ретроспективне перерахування (який може бути поточним періодом). Якщо неможливо визначити кумулятивний вплив, на початку поточного періоду, помилки на всі попередні періоди, товариство перераховує порівняльну інформацію для виправлення помилки перспективно з самої першої можливої дати.

6.27. Важливі оцінки, професійні судження і припущення в застосуванні облікової політики.

Підготовка фінансової звітності вимагає від управлінського персоналу товариства формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, та на розкриття інформації щодо потенційних активів та зобов'язань. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок. Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно переглядаються. Результати перегляду облікових оцінок визнаються у періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Нижче наведені професійні судження, які найбільш суттєво впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та основні джерела невизначеності оцінок.

Принципи оцінки за справедливою вартістю.

Товариство класифікує оцінки за справедливою вартістю за допомогою ієрархії справедливої вартості:

- 1) рівень 1: ціни котирувань на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань;
- 2) рівень 2: входні дані, інші ніж ціни котирувань, що увійшли у рівень 1, які спостерігаються для активів або зобов'язань або прямо, або опосередковано;
- 3) рівень 3: входні дані активів або зобов'язань, що не ґрунтуються на даних ринку, які можна спостерігати.

Кращим свідченням справедливої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання є ціни котирування на активному ринку. Фінансовий інструмент вважається котируваним на активному ринку, якщо ціни котирування легко і регулярно доступні та відображають фактичні й регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами. Справедлива вартість визначається як ціна, узгоджена між зацікавленим покупцем та зацікавленим продавцем в операції незалежних сторін. Мета визначення справедливої вартості для фінансового інструмента, який відкрито купується та продається на активному ринку – отримати ціну, за якою відбулась би операція з цим інструментом на кінець звітного періоду на найсприятливішому активному ринку, до якого компанія має безпосередній доступ.

Якщо ринок для фінансового інструмента не є активним, товариство визначає справедливу вартість, застосовуючи методи оцінювання. Такі методи базуються на застосуванні останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами (якщо вони доступні), посиленні на поточну справедливу вартість іншого ідентичного інструмента, аналізі дисконтованих грошових потоків. Мета застосування методів оцінювання – визначити, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, виходячи із звичайних міркувань бізнесу. Справедлива вартість оцінюється на основі результатів застосування методів оцінювання, в яких максимально враховуються ринкові показники (та якомога менше – дані, специфічні для компанії). Періодично товариство обстежує методи оцінювання та перевіряє їх на обґрунтованість, застосовуючи ціни спостережених поточних ринкових операцій з такими самими інструментами, або на основі інших доступних спостережених ринкових даних.

Справедлива вартість фінансових інструментів базується на наведених далі чинниках:

- вартість грошей у часі;
- кредитний ризик;

- ціни на валютних біржах;
- товарні ціни;
- ціни на інструменти капіталу;
- волатильність;
- ризик дострокового погашення та ризик відмови;
- витрати на обслуговування фінансового активу або фінансового зобов'язання.

7. Перекласифікації та виправлення помилок в фінансовій звітності

В порівнянні дані за попередній рік, що наведені в цій фінансовій звітності, були змінені декілька статей Балансу (Звіту про фінансовий стан) з одночасним збільшенням статті «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» на 923 тис. грн., у зв'язку з отриманням додаткової інформації. Було змінено наступні статті фінансової звітності:

- зменшене незавершене виробництво на 346 тис. грн.;
- збільшено дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги на 250 тис. грн.;
- збільшено інші оборотні активи на 616 тис. грн.;
- зменшено поточну кредиторську заборгованість за товари, роботи послуги на 2 286 тис. грн.;
- збільшено поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом на 37 тис. грн.;
- збільшено інші поточні зобов'язання на 1 846 тис. грн.

8. Частки участі в інших суб'єктах господарювання

ПАТ «Сумське НВО» має частки участі в асоційованих підприємствах – товаристві з обмеженою відповідальністю «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» (частка власності станом на 31 грудня 2018 року складала 21,68%) та консорціуму «Атоммашпроект» (частка власності станом на 31 грудня 2018 року складала 50%), а також в дочірніх підприємствах:

№	Найменування дочірньої компанії	Частка в статутному капіталі	Собівартість інвестиції станом на 31.12.2018, тис. грн.
1	ТОВ «Фрунзе-Профіль»	99,00 %	99
2	ТОВ «Маш-Сервіс»	99,00 %	1 980
3	ТОВ «Суми-Електрод»	99,98%	2 700
4	ТОВ «Фрунзе-Ювілейна»	99,98%	2 147
5	ТОВ «Сумиспортінвест»	99,98 %	13 016
6	ТОВ «ПроектЕнергоСервіс»	100%	1 397

В цій окремій фінансовій звітності інвестиції в дочірні та асоційоване підприємства представлені за собівартістю, у відповідності до МСБО 27 «Окрема фінансова звітність». Детальна інформація щодо часток участі товариства в інших суб'єктах господарювання наведена в Примітці №9 до консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання» за 2018 рік станом на 31 грудня 2018 року.

9. Нематеріальні активи

Нематеріальні активи товариства представлені в фінансовій звітності наступним чином:

Найменування статті	Патенти та ліцензії	Права користування майном	Права на знаки для товарів і послуг	Програмне забезпечення	Авторські та суміжні з ними права	Інші нематеріальні активи	Усього
Балансова вартість на початок звітного періоду, у т.ч.	-	-	-	-	17 321	169	17 490
первісна вартість	-	-	-	-	31 762	453	32 215
накопичена амортизація	-	-	-	-	(14 441)	(284)	(14 725)
Коригування на початок періоду:							
Балансова вартість, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-
первісна вартість	-	-	-	-	-	-	-
накопичена амортизація	-	-	-	-	-	-	-
Скоригована балансова вартість на початок звітного періоду, у т.ч.	-	-	-	-	17 321	169	17 490
первісна вартість	-	-	-	-	31 762	453	32 215
накопичена амортизація	-	-	-	-	(14 441)	(284)	(14 725)
Придбано за кошти	-	-	-	-	-	-	-
Придбано за рахунок цільового фінансування (державних грантів)	-	-	-	-	-	-	-
Находження від внутрішньої розробки	-	-	-	-	-	-	-
Придбання в результаті об'єднання бізнесу	-	-	-	-	-	-	-
Всього надійшло	-	-	-	-	-	-	-
Перекласифікація, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-
перекласифікація первісної (переоціненої) вартості	-	-	-	-	74	-74	-
перекласифікація зносу	-	-	-	-	-74	74	-
Вибуло у зв'язку з ліквідацією	-	-	-	-	-	-	-
Переведення до активів групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Всього вибуття, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-
вибуття первісної вартості	-	-	-	-	-	-	-
вибуття накопиченої амортизації	-	-	-	-	-	-	-
Амортизаційні відрахування	-	-	-	-	(2 987)	(42)	(3 029)
Втрати від зменшення корисності, відображені у фінансових результатах	-	-	-	-	-	-	-
Відновлення корисності через фінансові результати	-	-	-	-	-	-	-
Переоцінка, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-
переоцінка первісної вартості	-	-	-	-	-	-	-
переоцінка зносу	-	-	-	-	-	-	-
Інше	-	-	-	-	-	-	-
Балансова вартість на кінець звітного періоду, у т.ч.	-	-	-	-	14 334	127	14 461
первісна вартість	-	-	-	-	31 836	379	32 215
накопичена амортизація	-	-	-	-	(17 502)	(252)	(17 754)
Вартість повністю амортизованих нематеріальних активів, які використовуються товариством	-	-	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи з невизначеним строком корисної експлуатації.	-	-	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи, контрольовані товариством, але не визнані активами згідно з МСБО 38	-	-	-	-	-	-	-

Станом на 31 грудня 2018 року товариство не мало нематеріальних активів з обмеженим правом володіння та нематеріальних активів, заставлених як забезпечення зобов'язань.

Протягом звітнього року змін методів амортизації та строків корисного використання нематеріальних активів не було.

Протягом звітнього року переоцінка нематеріальних активів не здійснювалась.

10. Основні засоби

Основні засоби товариства представлені в фінансовій звітності наступним чином:

Найменування статті	Будівлі, споруди та передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади, інвентар (моблі)	Інші основні засоби	Бібліотечні фонди	Інші необоротні активи	Усього
Балансова вартість на початок звітного періоду, у т.ч.	133 365	26 138	12 504	14 517	178 525	-	6 130	371 179
первісна (переоцінена) вартість	175 605	44 155	22 554	27 960	247 845	528	21 373	540 020
знос	(42 240)	(18 017)	(10 050)	(13 443)	(69 320)	528	(15 243)	(168 841)
Коригування на початок періоду:								
Балансова вартість, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-	-
первісна (переоцінена) вартість	-	-	-	-	-	-	-	-
знос	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригована балансова вартість на початок звітного періоду, у т.ч.	133 365	26 138	12 504	14 517	178 525	-	6 130	371 179
первісна (переоцінена) вартість	175 605	44 155	22 554	27 960	247 845	528	21 373	540 020
знос	(42 240)	(18 017)	(10 050)	(13 443)	(69 320)	528	(15 243)	(168 841)
Придбано за кошти	671	1 106	-	214	7 631	15	596	10 233
Поліпшення	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбано за рахунок цільового фінансування (державних грантів)	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання в результаті об'єднання бізнесу	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші надходження, в т.ч.	-	-	-	-	-	-	-	-
первісна (переоцінена) вартість	-	-	-	-	-	-	-	-
знос	-	-	-	-	-	-	-	-
Перекласифікації, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-	-
перекласифікація первісної (переоціненої) вартості	31	-	-	(2)	(29)	-	-	-
перекласифікації зносу	(31)	-	-	2	29	-	-	-
Переведення до активів групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-
Вибуття у зв'язку з реалізацією або ліквідацією, у т.ч.	(14 591)	(901)	-	(68)	(25)	-	(1)	(15 586)
вибуття первісної (переоціненої) вартості	(19 678)	(1 709)	(3)	(398)	(864)	-	(267)	(22 919)
вибуття зносу	5 087	808	3	330	839	-	266	7 333
Амортизаційні відрахування	(6 900)	(3 937)	(1 974)	(2 054)	(22 090)	-	(999)	(37 954)
Втрати від зменшення корисності, відображені у фінансових результатах	-	-	-	-	-	-	-	-
Відновлення корисності через фінансові результати	-	-	-	-	-	-	-	-
Переоцінка, у т.ч.	-	-	-	-	-	-	-	-
переоцінка первісної вартості	-	-	-	-	-	-	-	-
переоцінка зносу	-	-	-	-	-	-	-	-
Балансова вартість на кінець звітного періоду, у т.ч.	112 545	22 406	10 530	12 609	164 041	15	5 726	327 872
первісна (переоцінена) вартість	156 629	43 552	22 551	27 774	254 583	543	21 702	527 334
знос	(44 084)	(21 146)	(12 021)	(15 165)	(90 542)	(528)	(15 976)	(199 462)

Товариство отримало в оренду на строк від 2 до 35 років земельні ділянки. Передача права власності на ці земельні ділянки після закінчення строків за договорами оренди не передбачена. Управлінський персонал розглядає оренду земельних ділянок як операційну оренду.

Балансова вартість основних засобів, що передані в заставу, станом на 31.12.2018р. складає 44 200 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2017 року та 31 грудня 2018 року у товариства:

- відсутні основні засоби, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо);
- відсутні компенсації третіх сторін за об'єкти основних засобів, корисність яких зменшилася, або які були втрачені чи передані;
- відсутні основні засоби, отримані за договорами фінансової оренди.

Контрактні зобов'язання, пов'язані з придбанням основних засобів, складають 3 755 тис. грн.

Протягом 2018 року товариство не отримувало основні засоби в результаті об'єднання підприємств.

Переоцінка основних засобів до їх справедливої вартості була здійснена в 2014 році. Справедлива вартість основних засобів була визначена за допомогою експертної оцінки, яку здійснив професійний оцінювач ТОВ «Ернст енд Янг». Сума накопиченої амортизації на дату переоцінки була виключена з валової балансової вартості активів, а чиста сума перерахована до переоціненої суми. Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість основних засобів не відрізняється суттєво від справедливої вартості.

В 2018 році втрати від зменшення корисності основних засобів не визнавались.

Протягом 2018 року товариство не отримувало основні засоби за рахунок цільового фінансування.

Амортизація основних засобів нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Протягом звітного року зміни методу амортизації не було.

Станом на 31 грудня 2018 року первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які використовуються товариством, складала 50 080 тис. грн.

Строки корисного використання встановлюються для кожного об'єкта основних засобів окремо. Середні строки корисного використання для груп основних засобів становлять:

Основні засоби	Середній строк корисного використання, роки
Будинки та споруди	3-60
Машини та обладнання	2-25
Транспортні засоби	1-25
Інструменти, прилади та інвентар (меблі)	1-15
Інші основні засоби	1-15

11. Фінансові інвестиції.

Фінансові інвестиції, що включені до статей Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Довгострокові фінансові інвестиції» та «Поточні фінансові інвестиції» мають наступну структуру:

Вид фінансових інвестицій	Станом на кінець звітної періоду				Станом на початок звітної періоду			
	Фінансові інвестиції з справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	Фінансові інвестиції, доступні для продажу	Фінансові інвестиції, утримувані до погашення	Інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства	Фінансові інвестиції з справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	Фінансові інвестиції, доступні для продажу	Фінансові інвестиції, утримувані до погашення	Інвестиції в дочірні та асоційовані підприємства
Інші довгострокові фінансові інвестиції:								
Акції	-	-	-	-	-	-	-	-
Облігації	-	-	-	-	-	-	-	-
Частки у статутному капіталі	-	11 160	-	237 705	-	11 160	-	236 307
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші	-	-	2 446	-	-	-	2 446	-
Всього	-	11 160	2 446	237 705	-	11 160	2 446	236 307
Поточні фінансові інвестиції:								
Акції	-	-	-	-	-	-	-	-
Облігації	-	-	-	-	-	-	-	-
Частки у статутному капіталі	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	58 753	-	-	-	66 914	-
Інші	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього	-	-	58 753	-	-	-	66 914	-

Фінансові інвестиції, доступні для продажу, представлені інвестиційними сертифікатами, що не мають котирувань на активному ринку, а також частками в статутному капіталі товариств. Інвестиції відображені в балансі товариства за собівартістю. Протягом 2018 року збиток від зменшення корисності фінансових інвестицій, доступних для продажу, не визнавався.

Фінансові інвестиції, утримувані до погашення, представляють собою депозити в банках, облігації і векселі українських емітентів та оцінюються за амортизованою собівартістю.

Станом на 31 грудня 2018 року товариство не мало фінансових інвестицій, заставлених як забезпечення зобов'язань.

Фінансові інструменти	На кінець звітної періоду	На початок звітної періоду
Фінансові інвестиції, доступні для продажу:		
справедлива вартість яких визначена за даними оприлюднених котирувань	-	-
справедлива вартість яких визначена за розрахунковим методом за собівартістю (справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо)	68 930	68 930
Знецінення фінансових інвестицій, утримуваних для продажу	(57 770)	(57 770)
Усього фінансових інвестицій, доступних для продажу:	11 160	11 160
Фінансові інвестиції, утримувані до погашення:		
оцінені за амортизованою собівартістю	156 180	164 341
знецінення фінансових інвестицій, утримуваних до погашення	(94 981)	(94 981)
Усього фінансових інвестицій, утримуваних до погашення:	61 199	69 360

12. Запаси

	Виробничі запаси	Незавершене виробництво	Готова продукція	Товари	Всього
Залишок на початок звітнього періоду	187 523	1 217 190	150 543	56	1 555 312
в т. ч. відображені за чистою вартістю реалізації мінус витрати на продаж	-	-	-	-	-
Списання вартості запасів до їх чистої вартості реалізації протягом звітнього періоду	-	(6 657)	-	-	(6 657)
Сума сторнування списання вартості запасів протягом звітнього періоду	-	(198)	(1)	-	(199)
Залишок на кінець звітнього періоду	178 977	1 020 481	339 130	1	1 538 589
в т. ч. відображені за чистою вартістю реалізації мінус витрати на продаж	-	-	-	-	-
Балансова вартість запасів, переданих під заставу для гарантії зобов'язань	-	277 601	216 830	-	494 431

13. Дебіторська заборгованість

Найменування показника структури поточної дебіторської заборгованості	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2 204 092	1 803 745
Резерв під знецінення	(30 703)	(46 635)
Балансова вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	2 173 389	1 757 110
Заборгованість за розрахунками за виданими авансами	57 967	36 990
Заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	-	-
Заборгованість за розрахунками за претензіями	65	38
Заборгованість за розрахунками за реалізовані фінансові інвестиції	1 837 054	1 812 251
Заборгованість за розрахунками з іншими дебіторами	168 598	151 650
Резерв під знецінення	(202 382)	(979 790)
Балансова вартість іншої поточної заборгованості	1 861 302	1 021 139

Згідно з обліковою політикою, резерв під зменшення корисності дебіторської заборгованості нараховується в процентному відношенні залежно від періоду прострочення заборгованості від 366 до 730 днів – 10%, від 730 до 1095 днів – 20%, більше 1095 днів – 100%. Протягом 2018 року було створено резерв під зменшення корисності в сумі 797 873 тис. грн., списано дебіторської заборгованості за рахунок резерву – 377 тис. грн., сторновано резерву на суму 466 тис. грн.

Дебіторська заборгованість	Залишок на початок звітного періоду	Створено резерву	Списано дебіторської заборгованості за рахунок резерву	Сторнування резерву	Курсова різниця (+/-)	Залишок на кінець звітного періоду
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	30 703	17 104	(144)	(7)	(1 021)	46 635
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	2 054	574	(232)	(449)	-	1 947
Інша поточна дебіторська заборгованість	200 328	780 195	(1)	(10)	(2 669)	977 843
Всього	233 085	797 873	(377)	(466)	(3 690)	1 026 425

14. Власний капітал

Власний капітал товариства має наступну структуру:

Найменування показника структури капіталу	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Призначення та умови використання
Зареєстрований статутний капітал ПАТ «Сумське НВО»	710 850	710 850	Зареєстрований статутний капітал, згідно зі Статутом товариства
Дооцінка основних засобів	190 526	165 431	Відображена сума дооцінки основних засобів товариства до їхньої справедливої вартості, яка зменшується, пропорційно нарахованій амортизації дооцінених основних засобів
Дооцінка фінансових інвестицій	-	-	x
Інший додатковий капітал	9 655	70 426	Інші фонди, створені товариством
Резервний капітал	35 820	-	Резервний капітал формується у розмірі 15 відсотків від Статутного капіталу шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку або за рахунок нерозподіленого прибутку Товариства до досягнення встановленого розміру. Розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5 відсотків суми чистого прибутку Товариства за рік. Резервний капітал створюється для покриття збитків Товариства.
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(5 337 763)	(7 434 883)	Прибуток Товариства утворюється із надходжень від його господарської діяльності після покриття матеріальних та прівірняних до них витрат і витрат на оплату праці. Порядок розподілу прибутку і покриття збитків Товариства визначається рішеннями Загальних зборів акціонерів Товариства.
Всього	(4 390 912)	(6 488 176)	

Статутний капітал товариства поділений на 71 085 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 10,00 грн. Привілейованих акцій товариство не випускало.

Протягом 2017 – 2018 років змін в статутному капіталі товариства не відбувалося.

Найменування показника	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду
Кількість акцій дозволених для випуску (шт.)	71 085 000	71 085 000
Кількість випущених акцій (шт.)	71 085 000	71 085 000
Номінальна вартість акцій (грн.)	710 850 000,00	710 850 000,00
Кількість акцій, з якими пов'язані привілеї та обмеження (шт.)	-	-
Кількість акцій, що належать самому товариству (шт.)	-	-
Кількість акцій, зарезервованих для випуску, згідно з опціонами та іншими контрактами (шт.)	-	-
Кількість випущених і повністю сплачених акцій	71 085 000	71 085 000
Кількість випущених, але не повністю сплачених акцій	-	-

Частки в статутному капіталі товариства представлені наступним чином:

Назва акціонера	На кінець звітного періоду		На початок звітного періоду	
	сума, грн.	частка в %	сума, грн.	частка в %
Стремвол Холдінгс Лімітед / Stremvol Holdings Limited (код HE 216157) Кіпр, LenosBotsari, 7 KatoPolemida, P.C. 4156, Limassol, Cyprus	595 237 330,00	83,736	595 237 330,00	83,736
Просцено Трейдінг Лімітед / PROSCENO TRADING Limited (код 157082) Кіпр, м.Лімассол, вул. ЗінасКантерендОрігенус, п/с 3035	96 053 150,00	13,512	96 053 150,00	13,512
Інші юридичні та фізичні особи	19 559 520,00	2,752	19 559 520,00	2,752
Всього:	710 850 000,00	100,00	710 850 000,00	100,00

Станом на 31 грудня 2018 року в товаристві:

- відсутні права, привілеї та обмеження щодо акцій товариства, включаючи обмеження з виплати дивідендів і повернення капіталу;
- відсутні акції, зареєстровані для випуску на умовах опціонів і контрактів з продажу;
- відсутні частки в статутному капіталі, утримувані товариством та його асоційованим і дочірніми підприємствами.

Дивіденди протягом 2018 року не нараховувались і не виплачувались.

Протягом звітного періоду загальними зборами акціонерів товариства рішення про викуп власних акцій не приймалося та акції не викупувались. Станом на 31 грудня 2017 року товариство не мало власних викуплених акцій та не планує протягом 2018 року здійснювати їх викуп.

Згідно протоколу річних загальних зборів акціонерів від 24.05.2018 року №33 було прийнято рішення - накопичені збитки, отримані за підсумками господарської діяльності в 2017 році, покрити частково за рахунок чистого прибутку за 2012 рік, резервного капіталу, залишку нерозподіленого прибутку на 31.12.2011 року.

Чисті активи товариства

Станом на 31 грудня 2018 року вартість чистих активів товариства становила (6 488 176) тис. грн. і була меншою статутного капіталу на 7 199 026 тис. грн., що не відповідає вимогам чинного законодавства України, зокрема статті 155 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV.

15. Пенсійні зобов'язання

Пенсійні зобов'язання представляють собою зобов'язання за програмою з визначеною виплатою (планом з визначеною виплатою), а саме, сукупність пенсійних та довгострокових

зобов'язань, які товариство надає своїм працівникам у відповідності до вимог чинного законодавства України та колективного договору.

Зміни поточної вартості зобов'язань за пенсійним планом з визначеною виплатою:

Розкриття інформації	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Пенсійні зобов'язання на початок періоду	246 865	175 503
Вартість послуг поточного періоду	2 185	1 817
Вартість послуг минулих періодів	5 064	(19 824)
Витрати на відсотки	24 272	25 038
АктUARні збитки (прибутки)	(61 255)	71 637
Виплачена винагорода	(5 331)	(7 306)
Пенсійні зобов'язання на кінець періоду	211 800	246 865

Суми, визнані в балансі:

Розкриття інформації	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Зобов'язання, визнані в балансі на початок періоду	246 865	175 503
Виплачена винагорода	(5 331)	(7 306)
Суми, визнані в Звіті про фінансові результати	31 047	7 081
Суми, визнані в іншому сукупному доході	(60 781)	71 587
Зобов'язання, визнані в балансі на кінець періоду	211 800	246 865

Суми, визнані в звіті про фінансові результати:

Розкриття інформації	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Вартість послуг поточного періоду	2 185	1 817
Визнана вартість послуг минулих періодів	5 064	(19 824)
Визнаний актуарний збиток (прибуток)	(474)	50
Витрати на відсотки	24 272	25 038
Всього	31 047	7 081

Зміни в теперішній вартості зобов'язань, визнаних в балансі:

Розкриття інформації	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Зобов'язання, визнані в Балансі на початок періоду	246 865	175 503
Виплачена винагорода	(5 331)	(7 306)
Витрати, визнані в Звіті про фінансові результати	31 047	7 081
Переоцінка зобов'язань програми з визначеною виплатою, визнана в іншому сукупному доході	(60 781)	71 587
Зобов'язання, визнані в Балансі на кінець періоду	211 800	246 865

Основні актуарні припущення:

Розкриття інформації	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Ставка дисконту	15,87%	11,83%
Підвищення заробітної плати	2% на 2019 рік; 1,8% на 2020 рік; 1,9% на 2021 рік; 3,2% надалі	16% на 2018 рік; 2% на 2019 рік; 1,8% на 2020 рік; 3,2% надалі
Плинність кадрів	8,50%	8,90%

16.Забезпечення

Вид забезпечення	Залишок на початок звітного періоду	Створено забезпечень	Використано забезпечень	Сторнування невикористаної частини забезпечень	Сума очікуваної компенсації, що врахована при оцінці забезпечення	Вплив зміни ставки дисконту	Залишок на кінець звітного періоду
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	17 447	3 524	(9 075)	-	-	-	11 896
Інші забезпечення	-	-	-	-	-	-	-
Всього довгострокових забезпечень	17 447	3 524	(9 075)	-	-	-	11 896
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	33 930	32 360	(42 234)	-	-	-	24 056
Інші забезпечення	-	-	-	-	-	-	-
Всього поточних забезпечень	33 930	32 360	(42 234)	-	-	-	24 056

Забезпечення визнаються товариством тільки тоді, коли є юридичні або ті, що впливають з практики, зобов'язання, що виникли внаслідок минулих подій, та існує висока ймовірність того, що погашення цього зобов'язання потребує вибуття ресурсів, а також може бути здійснена достовірна оцінка для визнання забезпечення.

Сума, визнана у якості забезпечення, представляє собою найбільш точну оцінку виплат, необхідних для погашення поточного зобов'язання на звітну дату, приймаючи до уваги ризики та невизначеність, пов'язані із зобов'язанням. Якщо для розрахунку забезпечення використовуються грошові потоки, які необхідні для погашення поточного зобов'язання, балансовою вартістю забезпечення вважається дисконтована вартість таких грошових потоків.

17.Кредити банків

Станом на 31.12.2018 та 31.12.2017 року товариство не мало довгострокових кредитів банків. Інформація щодо короткострокових кредитів представлена нижче:

Назва банку	Валюта кредиту	Залишок заборгованості на 31.12.2018, тис. грн.
ПАТ «ПУМБ»	дол. США	886 024
ПАТ «ІНГ Банк Україна»	дол. США	227 044
ПАТ «Банк Кредит Дніпро»	дол. США	487 460
ПАТ «Сбербанк»	дол. США	719 895
ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк»	дол. США	1 691 158
ПАТ «Всеукраїнський банк розвитку»	дол. США	553 765
Всього		4 565 346

Назва банку	Валюта кредиту	Залишок заборгованості на 31.12.2017, тис. грн.
ПАТ «ПУМБ»	дол. США	898 151
ПАТ «ІНГ Банк Україна»	дол. США	230 151
ПАТ «Банк Кредит Дніпро»	дол. США	494 132
ПАТ «Сбербанк»	дол. США	729 748
ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк»	дол. США	1 714 304
ПАТ «Всеукраїнський банк розвитку»	дол. США	561 344
Всього		4 627 830

18. Поточні зобов'язання

Інформація щодо поточних зобов'язань перед пов'язаними особами наведена в Примітці № 23.

Інші поточні зобов'язання	Станом на кінець звітного періоду, тис. грн.	Станом на початок звітного періоду, тис. грн.
Заборгованість перед підзвітними особами	15	56
Короткострокові позики	15 600	15 000
Податкові зобов'язання з податку на додану вартість, строк сплати яких не настав	12 137	15 692
Розрахунки за пенсійним забезпеченням	70 161	44 092
Нараховані та не сплачені проценти за кредитами	1 922 690	1 298 917
Заборгованість, що виникла в результаті відступлення права вимоги за кредитом	1 092 062	1 107 009
Заборгованість за придбані фінансові інвестиції	216 365	216 365
Заборгованість за отримані роботи та послуги від українських контрагентів	54 900	51 771
Заборгованість за отримані роботи та послуги від закордонних контрагентів	69 150	50 146
Інші поточні зобов'язання	4 216	5 565
Всього	3 457 296	2 804 613

19. Інші операційні доходи та інші доходи

Доходи, крім доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Інші операційні доходи:		
Операційна оренда активів	12 013	10 216
Операційна курсова різниця	-	492 169
Реалізація інших оборотних активів	67 239	17 585
Реалізація теплової енергії	16 019	15 826
Отримані штрафи, пені	1 541	9 260
Списання кредиторської заборгованості	-	615
Доходи від оздоровчого дитячого центру	6 548	5 382
Доходи від готелю	1 063	2 886
Інші	7 168	7 364
Всього	111 591	561 303
Інші фінансові доходи:		
Дивіденди	-	-
Проценти	1 772	2 084
Фінансова курсова різниця	68 261	394 600

Інші	3	3
Всього	70 036	396 687
Інші доходи:		
Реалізація фінансових інвестицій	-	36
Неопераційна курсова різниця	1	-
Безоплатно одержані активи	0	100
Інші	509	115
Всього	510	251

20. Інші операційні витрати

Найменування статті	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Витрати на дослідження та розробки	6 860	1 536
Операційна оренда активів	8 669	10 150
Витрати на гарантійне забезпечення	3 524	-
Витрати на гарантійне обслуговування	-	16 098
Операційна курсова різниця	316 548	330 679
Собівартість реалізованих оборотних активів	39 435	14 941
Створення резерву під зменшення корисності дебіторської заборгованості	797 873	11
Списання безнадійної заборгованості	23	625
Зменшення корисності інших активів	6 657	-
Штрафи, пені, неустойки	53 747	445
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	7 867	7 743
Компенсаційні виплати	22 560	49 137
Собівартість реалізованої теплової енергії	20 878	19 234
Витрати від визнання зобов'язань за пенсійною програмою	6 775	-
Інші	100 464	71 202
Всього	1 391 880	521 801

21. Витрати з податку на прибуток

Складові елементи витрат з податку на прибуток:

Найменування статті	Звітний період, тис. грн.	Попередній період, тис. грн.
Поточний податок на прибуток	-	-
Зміна відстроченого податку на прибуток пов'язана з:	-	-
виникненням чи списанням тимчасових різниць	-	-
збільшенням чи зменшенням ставки оподаткування	-	-
Усього витрати з податку на прибуток	-	-

22. Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін

У відповідності до вимог МСФЗ 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони» товариство розкриває інформацію щодо операцій і сальдо заборгованості між товариством та зв'язаними сторонами. До зв'язаних сторін товариство відносить:

- юридичних осіб, які контролюють товариство (наприклад, материнська компанія);
- юридичних та фізичних осіб, які мають таку частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства (вважається, що часткою в компанії, яка дає змогу суттєво

впливати на діяльність товариства, є частка в розмірі, що перевищує 50% статутного капіталу товариства);

- юридичних осіб, які є дочірніми або асоційованими підприємствами для товариства;
- юридичних осіб, які є спільним підприємством, в якому товариство є контролюючим учасником;
- фізичних осіб – членів провідного управлінського персоналу товариства;
- близьких родичів фізичних осіб, які мають частку в товаристві, яка надає їм змогу суттєво впливати на діяльність товариства, та членів провідного управлінського персоналу товариства.

Доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами за звітний період:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Дочірні та асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Доходи від реалізації продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	8 462	5 486
Собівартість реалізованої продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	(79 704)	(9 475)
Інші операційні доходи	-	-	-	6 885	10 757
Дивіденди отримані	-	-	-	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(10 207)	-

Доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами за попередній період:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Дочірні та асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Доходи від реалізації продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	14 366	4 377
Собівартість реалізованої продукції, (товарів, робіт, послуг)	-	-	-	(163 742)	(28 773)
Інші операційні доходи	-	-	-	7 103	7 845
Дивіденди отримані	-	-	-	-	-
Адміністративні та інші операційні витрати	-	-	-	(26 915)	(5)

Залишки за операціями зі зв'язаними сторонами станом на 31 грудня 2018 року:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Дочірні та асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	91 683	1 932
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	1 133	841 462
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	-	-	1 373 765	15 278
Інша поточна кредиторська заборгованість	-	-	-	216 368	-

Залишки за операціями зі зв'язаними сторонами станом на 31 грудня 2017 року:

Найменування статті	Найбільші учасники (акціонери)	Компанії під спільним контролем	Провідний управлінський персонал	Дочірні та асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	-	75 952	4 903
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	1 099	850 920
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	-	-	1 320 004	23 276
Інша поточна кредиторська заборгованість	-	-	-	216 404	-

Виплати, одержані провідним управлінським персоналом товариства, протягом 2018 року:

Види виплат	Сума
Поточні виплати (заробітна плата)	6424
Довгострокові виплати	-
Виплати по закінченні трудової діяльності	-
Виплати при звільненні	-
Платежі на основі акцій	-
Позики	-
Всього	6424

23. Умовні активи та зобов'язання

Станом на 31 грудня 2017 року та 31 грудня 2018 року товариство не визнавало умовних активів та умовних зобов'язань, інформація про яких повинна розкриватися в фінансовій звітності, відповідно до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

24. Інформація про корпоративне управління, у відповідності до Закону України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI

Корпоративне управління товариством – це система відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо діяльності товариства та здійснення контролю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління ним.

Система корпоративного управління ПАТ «Сумське НВО» має наступну структуру:

- 1. Загальні збори – Вищий орган Товариства.**
- 2. Наглядова рада** – орган, який здійснює захист прав акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної законодавством, Статутом та Положенням «Про Наглядову раду Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», контролює та регулює діяльність генерального директора Товариства.
- 3. Генеральний директор Товариства** – одноосібний виконавчий орган Товариства, який в межах компетенції, визначеної законодавством та Статутом, здійснює управління поточною діяльністю Товариства.
- 4. Ревізійна комісія Товариства** – орган Товариства, який в межах компетенції, визначеної законодавством, Статутом та Положенням «Про ревізійну комісію Публічного акціонерного товариства «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання», здійснює перевірку господарської діяльності Товариства.

Загальними зборами акціонерів були затверджені наступні документи, що регламентують функціонування системи корпоративного управління ПАТ «Сумське НВО»:

- Положення про Загальні збори акціонерів (Протокол №29 від 24.07.2015 року);
- Положення про Наглядову раду (протокол №31 від 25.10.2016 року);
- Положення про Ревізійну комісію (Протокол №29 від 24.07.2015 року).

Наглядова рада ПАТ «Сумське НВО» згідно зі Статутом товариства складається з п'яти членів, які обираються загальними зборами з числа акціонерів або осіб, які представляють їхні інтереси. Членом Наглядової ради може бути лише фізична особа.

Голова та Секретар Наглядової ради обираються членами Наглядової ради з їх числа простою більшістю голосів від кількісного складу Наглядової ради. Наглядова рада має право у будь-який час переобрати Голову чи Секретаря Наглядової ради.

Функціонування Наглядової ради регламентується Статутом товариства та Положенням про Наглядову раду.

24.04.2017р. загальними зборами ПАТ був обраний новий склад Наглядової ради ПАТ «Сумське НВО»:

- Овденко Г.В. (представник акціонера – компанії СТРЕМВОЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД) – Голова;
- Пертін О.В. (представник акціонера – компанії СТРЕМВОЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД) – Секретар;
- Лук'яненко В.М. (представник акціонера – компанії СТРЕМВОЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД);
- Шумилова Е.А. (представник акціонера – компанії СТРЕМВОЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД);
- Сарапулов Є. Є. (представник акціонера – компанії СТРЕМВОЛ ХОЛДІНГС ЛІМІТЕД).

До виключної компетенції Наглядової ради належить вирішення питань, передбачених Статутом, а також переданих на вирішення Наглядової ради Загальними зборами, а саме: затвердження в межах своєї компетенції положень, якими регулюються питання, пов'язані з діяльністю Товариства, внесення змін до них; затвердження організаційної структури управління Товариства; створення, реорганізація та ліквідація філій, представництв та інших відокремлених підрозділів Товариства, затвердження їх положень, внесення змін до них; вирішення усіх питань щодо скликання та проведення Загальних зборів, зокрема підготовка, затвердження порядку денного Загальних зборів, прийняття рішення про дату їх проведення та про включення або відмову у включенні пропозицій до порядку денного (крім скликання акціонерами позачергових Загальних зборів); прийняття рішення про проведення чергових або позачергових Загальних зборів відповідно до Статуту та у випадках, встановлених законодавством; обрання Реєстраційної комісії Загальних зборів, за винятком випадків, встановлених законодавством; прийняття рішення про передачу повноважень Реєстраційної комісії зберігачу або депозитарію, затвердження умов договору про передачу таких повноважень; у випадках, передбачених законодавством та Статутом, визначення особи, що уповноважується відкривати Загальні збори та головувати на них, та/або особи, що уповноважується виконувати функції секретаря Загальних зборів; визначення дати складення переліку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення Загальних зборів та мають право на участь у Загальних зборах; затвердження форми і тексту бюлетенів для голосування на Загальних зборах; вирішення питань про запрошення на Загальні збори представників аудитора Товариства, посадових осіб Товариства незалежно від володіння ними акціями Товариства, представників органу, який представляє права та інтереси трудового колективу Товариства, будь-яких інших осіб; прийняття рішення про продаж раніше викуплених Товариством акцій; прийняття рішення про розміщення Товариством інших цінних паперів, крім акцій, векселів та податкових векселів, затвердження порядку та умов їх випуску, а також прийняття рішення про

їх викуп; затвердження ринкової вартості майна (цінних паперів, інших речей або майнових чи відчужуваних прав) у випадках його оцінки, передбачених Статутом та законодавством, а також прийняття рішення про обрання оцінювача майна Товариства та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; обрання та припинення повноважень Генерального директора; затвердження умов контракту (строкового трудового договору), який укладатиметься з Генеральним директором, укладення та розірвання контракту, встановлення розміру його винагороди. Контракт з Генеральним директором від імені Товариства підписується Головою Наглядової ради або особою, уповноваженою Наглядовою радою; прийняття рішення про відсторонення Генерального директора від здійснення повноважень та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора.

Призначена особа, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора, здійснює керівництво поточною діяльністю Товариства у межах компетенції Генерального директора, визначеної Статутом, якщо інше не визначено у рішенні при її обранні; прийняття рішення про відсторонення Генерального директора від здійснення повноважень на час проведення спеціальних перевірок, передбачених законодавством та Статутом, але не більше ніж на три місяці, та обрання особи, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора. Призначена особа, яка тимчасово здійснюватиме повноваження Генерального директора, здійснює керівництво поточною діяльністю Товариства у межах компетенції Генерального директора, визначеної Статутом, якщо інше не визначено у рішенні при її обранні; визначення порядку проведення аудиторських перевірок діяльності Товариства, обрання аудитора Товариства та визначення умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; визначення дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядку та строків виплати дивідендів у межах граничного строку, визначеного законодавством; вирішення питань про участь та припинення участі Товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних, благодійних та інших неприбуткових організаціях), про заснування інших юридичних осіб; надання попередньої згоди Генеральному директору на укладення Товариством договорів, правочинів чи вчинення операцій щодо набуття чи припинення участі Товариства у складі інших юридичних осіб, в тому числі надання попередньої згоди Генеральному директору на підписання установчих документів таких юридичних осіб або змін до них; вирішення питань, віднесених до компетенції Наглядової ради законодавством, у разі злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення Товариства; прийняття рішення про вчинення Товариством значного правочину, визначеного пунктом 13.2 Статуту; подання на розгляд Загальним зборам пропозицій про вчинення значних правочинів, визначених у пунктах 13.3 та 13.4 Статуту; прийняття рішення про вчинення чи відмову від вчинення правочинів, щодо яких є заінтересованість, у випадках, передбачених законодавством та Статутом, або про винесення на розгляд Загальних зборів подання про вчинення цих правочинів; визначення ймовірності визнання Товариства неплатоспроможним внаслідок прийняття ним на себе зобов'язань або їх виконання, у тому числі внаслідок виплати дивідендів або викупу акцій; прийняття рішення про обрання (заміну) зберігача та/або депозитарія цінних паперів та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, встановлення розміру оплати його послуг; надсилання пропозиції акціонерам про придбання належних їм акцій особою (особами, що діють спільно), яка придбала контрольний пакет акцій, у випадках, визначених законодавством; затвердження порядку і умов залучення до Товариства інвестицій, у тому числі

іноземних; погодження за поданням Генерального директора кандидатур керівників за функціями управління (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням) відповідно до організаційної структури управління Товариства; погодження за поданням Генерального директора кандидатур на посади керівників залежних господарських товариств та відокремлених підрозділів, філій, представництв (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням), визначення умов оплати їх праці; прийняття рішень про проведення позачергових ревізій, аудиту господарської діяльності залежних господарських товариств та відокремлених підрозділів Товариства, філій, представництв, розгляд результатів ревізій, аудиту; попередній розгляд річних звітів, балансів та висновків по них Ревізійної комісії; визначення форм контролю за діяльністю Генерального директора, здійснення контролю за господарською діяльністю Товариства, ініціювання, в разі необхідності, проведення позачергових ревізій та аудиторських перевірок господарської діяльності Товариства, розгляд результатів ревізій, аудиту; попередній розгляд всіх матеріалів, що пропонуються до розгляду Загальним зборам, крім випадків, передбачених законодавством; подання Загальним зборам пропозицій з питань діяльності Товариства; подання Загальним зборам пропозицій відносно викупу Товариством розміщених ним акцій; контроль за реалізацією основних напрямків діяльності Товариства, ухвалення його стратегії, погодження річного бюджету, бізнес-планів та здійснення контролю за їх реалізацією; аналіз та оцінка дій Генерального директора щодо управління Товариством, реалізації інвестиційної, технічної та цінової політики, додержання раціональної номенклатури товарів і послуг, здійснення інших дій щодо контролю за діяльністю Генерального директора; забезпечення функціонування належної системи внутрішнього та зовнішнього контролю за господарською діяльністю Товариства (що включає, але не обмежується, виявлення недоліків системи контролю, розробку пропозицій та рекомендацій щодо їх вдосконалення, здійснення контролю за ефективністю зовнішнього аудиту, об'єктивністю та незалежністю аудитора, здійснення контролю за усуненням недоліків, які були виявлені під час проведення перевірок Ревізійною комісією та зовнішнім аудитором); розгляд висновків, матеріалів перевірок та службових розслідувань, що проводяться Ревізійною комісією за власною ініціативою, за рішенням Загальних зборів, Наглядової ради чи за вимогою акціонерів Товариства; розгляд та затвердження квартальних звітів, які подає Генеральний директор, а також погодження і внесення на розгляд Загальних зборів річних результатів діяльності Товариства (в тому числі річної фінансової звітності); проведення перевірки достовірності річної та квартальної фінансової звітності до її оприлюднення та (або) подання на розгляд Загальних зборів; визначення загальних засад інформаційної політики Товариства; встановлення порядку надання інформації акціонерам та особам, які не є акціонерами; визначення переліку відомостей, які становлять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію, а також встановлення порядку доступу до такої інформації; здійснення контролю за розкриттям інформації та реалізацією інформаційної політики Товариства; погодження наказів або інших рішень Генерального директора за його поданням; вирішення інших питань, що належать до компетенції Наглядової ради.

Питання, що належать до виключної компетенції Наглядової ради, не можуть вирішуватися іншими органами управління Товариства, крім Загальних зборів, за винятком випадків, встановлених законодавством.

Питання, які віднесені до компетенції Наглядової ради, можуть вирішуватися нею, у тому числі, за поданням Генерального директора.

Наглядовою радою ПАТ «Сумське НВО» не створено жодного комітету.

Протягом 2018 року Наглядова рада провела 39 засідань.

Винагорода членам Наглядової ради не виплачується.

Генеральний директор є одноосібним виконавчим органом управління Товариства, який здійснює управління його поточною діяльністю. Генеральний директор одноосібно, на свій розсуд та під власну відповідальність, ухвалює усі рішення щодо питань, які входять до його компетенції, несе відповідальність за результати господарської діяльності Товариства згідно з принципами та порядком, встановленими Статутом, рішеннями Загальних зборів та Наглядової ради. Генеральний директор підпорядкований та підзвітний Загальним зборам та Наглядовій раді і організовує виконання їх рішень. Поєднання Генеральним директором посад в органах управління інших суб'єктів господарювання допускається лише за згодою Наглядової ради.

Обрання та припинення повноважень Генерального директора, а також прийняття рішення про його відсторонення здійснює Наглядова рада у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. Строк повноважень Генерального директора складає 3 (три) роки з дати прийняття рішення про його обрання. У випадку закінчення визначеного цим Статутом строку повноважень Генерального директора і відсутності рішення про обрання (переобрання) Генерального директора, строк його повноважень продовжується до моменту обрання (переобрання) Генерального директора у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. Повноваження Генерального директора можуть бути припинені відповідно до рішення Наглядової ради у будь-який час та з будь-яких підстав. Повноваження Генерального директора припиняються достроково без ухвалення органами управління Товариства будь-яких рішень у разі настання певних подій, а саме: за власним бажанням з письмовим повідомленням Наглядової ради за 2 (два) тижні; у разі набрання законної сили вироком чи рішенням суду, яким Генерального директора засуджено до покарання, що виключає можливість виконання ним обов'язків (позбавлення волі, судова заборона обіймати певні посади тощо); у разі смерті, визнання недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим; в інших випадках, передбачених законодавством.

До компетенції Генерального директора належать усі питання діяльності Товариства, крім тих, що віднесені до виключної компетенції Загальних зборів та Наглядової ради, зокрема він представляє Товариство у відносинах з українськими та іноземними громадянами, особами без громадянства, підприємствами, установами та організаціями, органами державної влади або місцевого самоврядування та будь-якими іншими суб'єктами; подає на затвердження Наглядової ради пропозиції щодо організаційної структури управління Товариства; подає для погодження Наглядовій раді кандидатури керівників за функціями управління (їх призначення та звільнення, за виключенням звільнення за власним бажанням) відповідно до організаційної структури управління Товариства, визначає умови оплати їх праці; призначає та звільняє за погодженням із Наглядовою радою керівників відокремлених підрозділів, філій, представництв, застосовує щодо них заходи заохочення та накладає стягнення; організовує розробку та затверджує поточні плани і оперативні завдання Товариства та забезпечує їх реалізацію; розподіляє обов'язки між керівниками за функціями управління; самостійно розпоряджається коштами та майном Товариства, укладає договори, правочини, здійснює операції, в тому числі укладає кредитні договори, договори про надання майна Товариства в заставу, іпотеку тощо, договори про видачу від імені Товариства фінансових гарантій та поручительства з урахуванням вимог, встановлених розділом 13 Статуту; попередньо погоджує із Наглядовою радою укладення Товариством правочинів чи вчинення операцій, визначених розділом 13 Статуту; готує Наглядовій раді висновки та пропозиції по таким правочинам чи операціям;

готує пропозиції Наглядовій раді про анулювання акцій чи продаж раніше викуплених Товариством акцій; готує пропозиції Наглядовій раді про розміщення Товариством інших цінних паперів, крім акцій, за винятком векселів, податкових векселів, про порядок та умови їх випуску, а також про викуп розміщених Товариством інших, крім акцій, цінних паперів; подає на розгляд Наглядової ради пропозиції про участь та припинення участі Товариства у промислово-фінансових групах та інших об'єднаннях, підприємствах, установах, організаціях (у тому числі міжнародних, благодійних та інших неприбуткових організаціях); про заснування інших юридичних осіб тощо; за погодженням із Наглядовою радою підписує установчі документи (зміни до установчих документів) нових господарських товариств, інших юридичних осіб, створених Товариством або за участю Товариства, та без довіреності приймає участь (голосує) на установчих та інших зборах таких юридичних осіб; вимагає, у разі необхідності, скликання засідання Наглядової ради, за запрошенням Голови Наглядової ради може приймати участь у засіданнях Наглядової ради з правом дорадчого голосу; вимагає скликання Наглядовою радою позачергових Загальних зборів у разі порушення провадження про визнання Товариства банкрутом або іншої необхідності, у передбачених законодавством випадках, вчинення значного правочину; подає на розгляд Наглядової ради пропозиції щодо скликання чергових та позачергових Загальних зборів, у тому числі про їх порядок денний, рекомендації та проекти рішень з питань порядку денного; здійснює організаційне забезпечення Загальних зборів (за рішенням Наглядової ради) їх скликання та проведення. У разі необхідності обрання нового складу Наглядової ради, якщо кількість її членів не відповідає вимогам Статуту, на вимогу членів Наглядової ради, які залишилися, організовує у визначені законодавством строки скликання та проведення позачергових Загальних зборів з метою обрання нового складу Наглядової ради; готує Наглядовій раді пропозиції щодо основних напрямків діяльності Товариства, його планів та звітів про їх виконання; організовує складання та надання Наглядовій раді кварталних та річних звітів Товариства до їх оприлюднення та (або) подання на розгляд Загальних зборів; подає Наглядовій раді пропозиції щодо дивідендної політики; організовує за рішенням Загальних зборів нарахування та виплату доходів за цінними паперами, що випущені Товариством; організовує контроль виконання рішень Загальних зборів та Наглядової ради; у випадках, передбачених законодавством, а також у разі прийняття відповідного рішення Наглядовою радою, забезпечує проведення аудиторської перевірки діяльності Товариства. Кандидатура аудитора та умови договору з ним повинні бути погоджені із Наглядовою радою; без довіреності діє від імені Товариства та вчиняє від його імені юридичні дії у межах компетенції, визначеної Статутом, у тому числі: відкриває та закриває рахунки у банківських установах; підписує усі документи грошового, кредитного, майнового та немайнового характеру, звіти та баланси, листи, звернення тощо; здійснює операції, виступає від імені Товариства у взаємовідносинах з будь-якими третіми особами; наймає на роботу та звільняє з роботи працівників Товариства, вживає до них заходи заохочення за результатами їх трудової діяльності та накладає стягнення за порушення відповідно до законодавства, Статуту та внутрішніх документів Товариства; укладає трудові договори та угоди (крім працівників товариства, підписання трудових договорів з якими законодавством та Статутом віднесено до компетенції інших осіб); встановлює форми, системи та порядок оплати праці працівників Товариства (крім осіб, розмір та умови оплати праці яких визначаються Загальними зборами або Наглядовою радою) згідно з вимогами законодавства, штатні розклади відокремлених підрозділів, філій, представництв Товариства; у межах своєї компетенції видає накази та розпорядження, дає вказівки, обов'язкові для виконання усіма працівниками Товариства,

включаючи відокремлені підрозділи, філії, представництва; подає Наглядовій раді з власної ініціативи, у разі необхідності, на погодження накази або інші рішення; здійснює інші функції, які необхідні для забезпечення нормальної роботи Товариства, згідно із законодавством, Статутом та внутрішніми документами Товариства; підписує від імені власника колективний договір, зміни та доповнення до нього; забезпечує оформлення виписок із Статуту (змін до нього), витягів із протоколів Загальних зборів, та інших документів, що затверджено Загальними зборами, та підписує ці документи; вирішує інші питання діяльності Товариства, крім тих, які відповідно до цього Статуту відносяться до компетенції Загальних зборів або Наглядової ради.

Статутом товариства передбачені наступні обмеження щодо повноважень Генерального директора, а саме, Генеральний директор не має права утворювати або брати участь (придбавати акції, частки, паї) в підприємствах, що конкурують з Товариством.

Товариство є основним місцем роботи Генерального директора. Генеральний директор може обіймати інші оплачувані посади у державних або громадських органах, а також на інших підприємствах, в установах і організаціях виключно за згодою Наглядової ради.

Генеральний директор, а також його афілійовані особи не мають права приймати дарунки, інші прямі або непрямі вигоди, що мають на меті спонукати Генерального директора до прийняття конкретного господарського рішення.

Ревізійна комісія товариства здійснює перевірки господарсько-фінансової діяльності Дирекції товариства та підзвітна Загальним зборам акціонерів. Ревізійна комісія обирається Загальними зборами в кількості 3 (трьох) осіб строком на 3 (три) роки з числа фізичних осіб, які мають повну цивільну дієздатність, та/або з числа юридичних осіб – акціонерів. Обрання Ревізійної комісії здійснюється шляхом кумулятивного голосування у порядку, передбаченому законодавством та Статутом. У разі, якщо після закінчення строку повноважень Ревізійної комісії Загальними зборами з будь-яких причин не ухвалено рішення про обрання нового складу Ревізійної комісії, її повноваження продовжуються до моменту обрання нового складу Ревізійної комісії. Повноваження Голови та/або членів Ревізійної комісії можуть бути припинені достроково відповідно до рішення Загальних зборів у будь-який час та з будь-яких підстав. Згідно зі Статутом товариства, до компетенції Ревізійної комісії належить:

При здійсненні контролю за фінансово-господарською діяльністю Товариства Ревізійна комісія перевіряє достовірність даних, які містяться у річній фінансовій звітності Товариства; відповідність ведення бухгалтерського, податкового, статистичного та інших видів обліку та звітності відповідним нормативним документам; своєчасність і правильність відображення у бухгалтерському обліку усіх фінансово-господарських операцій відповідно до встановлених правил та порядку їх ведення, правильність розрахунків і дотримання термінів перерахувань до бюджету податків, зборів та інших обов'язкових платежів; правильність визначення розміру Статутного капіталу і відповідної кількості акцій, що випускаються, рух Статутного капіталу; дотримання Генеральним директором наданих йому повноважень щодо розпорядження майном Товариства, укладення правочинів та проведення фінансових операцій від імені Товариства; своєчасність та правильність здійснення розрахунків за зобов'язаннями Товариства; зберігання грошових коштів та матеріальних цінностей; використання коштів Резервного капіталу Товариства; правильність нарахування та виплати дивідендів; дотримання порядку оплати акцій Товариства; фінансовий стан Товариства, рівень його платоспроможності, ліквідності активів, співвідношення власних та позичкових коштів; контролює дотримання Товариством законодавства; розглядає звіти внутрішніх і зовнішніх аудиторів та готує відповідні пропозиції

Загальним зборам; щонайменше раз на рік вносить на розгляд Загальних зборів звіт та висновки про результати перевірки фінансово-господарської діяльності та достовірності фінансової звітності Товариства за підсумками попереднього (звітного) року; вносить на Загальні збори або Наглядовій раді пропозиції щодо будь-яких питань, віднесених до компетенції Ревізійної комісії, які стосуються фінансової безпеки і стабільності Товариства; вносить пропозиції до порядку денного Загальних зборів та вимагає скликання позачергових Загальних зборів.

Ревізійна комісія, відповідно до покладених на неї завдань, здійснює планові та спеціальні перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства, його відокремлених підрозділів. За підсумками проведення планових та позапланових перевірок Ревізійна комісія складає висновки та подає їх на розгляд Наглядової ради та органу (акціонеру), що був ініціатором перевірки.

За підсумками перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства за результатами фінансового року Ревізійна комісія готує висновок, в якому міститься інформація про: підтвердження достовірності та повноти даних фінансової звітності за відповідний період; факти порушення законодавства під час провадження фінансово-господарської діяльності, а також встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку та подання звітності.

Ревізійною комісією у випадках і порядку, визначених законодавством, може проводитись спеціальна перевірка фінансово-господарської діяльності Товариства.

Протягом 2018 року Ревізійна комісія провела 4 засідання.

Служба внутрішнього аудиту

Системою корпоративного управління товариства не передбачено створення служби внутрішнього аудиту, а також посади внутрішнього аудитора.

Інформація про випадки виявленого шахрайства

Протягом 2018 року системою корпоративного управління товариства не було виявлено фактів шахрайства ні з боку працівників товариства, ні з боку управлінського та найвищого персоналу товариства, ні з боку третіх осіб.

25. Управління ризиками

Операційний ризик – це ризик, що виникає внаслідок людських, технічних і технологічних помилок. Операційний ризик пов'язаний з функціонуванням галузі економіки, фінансовими ринками, забезпеченням сировиною, ринками збуту, інтенсивністю конкуренції. Операційний ризик включає в себе також ризик змін у нормативно-правовому регулюванні.

ПАТ «Сумське НВО» веде основну діяльність у сфері машинобудування. Протягом 2018 року функціонування цієї галузі економіки не зазнало значних негативних тенденцій та коливань. Конкуренція в галузі є помірною.

Найбільшими споживачами продукції ПАТ «Сумське НВО» в 2018 році стали Україна та країни СНД – 61%, країни Далекого Зарубіжжя (в т.ч. Іран) – 39%. В країни Середньої Азії (Казахстан, Узбекистан) обсяг реалізації продукції товариства склав – 3 % від загального об'єму продажів. 11% продукції відвантажено для Російської Федерації.

Зниження обсягів реалізації у 2018 році, як і в 2017 році, пов'язане, в основному, зі скороченням обсягів експорту продукції підприємства до Російської Федерації і країн СНД внаслідок політико-економічної ситуації в країні. Крім того, відбувається скорочення інвестиційної програми ВАТ «Газпром» та запровадження в РФ політики захисту вітчизняного

виробника, направленої на витіснення з ринку або локалізацію виробництва зарубіжними постачальниками.

В 2017 році товариство отримало кваліфікацію широкого спектру продуктової лінійки в одній з держкомпаній Ірану (NISOC). Раніше товариство мало право постачати даному замовнику тільки відцентрові та поршневі компресори. Очікується остаточне рішення щодо кваліфікації товариства в іншій держкомпанії – National Petrochemical Company (NPC), об'єм проектів якої у найближчі кілька років складе більш ніж 1 мільярд дол. США. Також, в поточному році подані документи для кваліфікації в державній нафтовій компанії Омана Petroleum Development of Oman (PDO). Процедура кваліфікації займає близько 2-х років. Після розгляду та ухвалення пакету документів передбачається аудит товариства представниками PDO.

В роботі знаходиться атестація товариства за міжнародними стандартами ASME (ємності та судини, працюючі під тиском), API (крани шарові, компресори поршневі, насоси відцентрові). Окрім стандарту ISO 9001, система менеджменту якості товариства незабаром буде відповідати специфікації Q1 Американського Інституту Нафти (API). Для цього були розроблені та впроваджені процедури керування змінами (Management of Changes), керування ризиками (Risk Management) та керування непередбачуваними ситуаціями (Contingency Planning).

В умовах обмеженого доступу до фінансових інструментів (банківські гарантії, дешеві кредити для поповнення оборотних коштів і т.д.), які є життєво необхідними для участі в великих проектах і передбачають відстрочку фінансування, товариство сформувало стратегічний альянс з групою «Ingenieruburo Grossman GmbH» (Німеччина). Німецька компанія готова фінансувати участь товариства в великих проектах на так званих «домашніх» та нових ринках. Фінансування дозволяє здійснювати закупівлю матеріалів та комплектуючих для поточних проектів, а також забезпечувати поточну життєдіяльність підприємства.

26. Події після дати балансу

Події, інформація про які може вплинути на здатність користувачів фінансової звітності робити відповідні оцінки та приймати рішення, після 31 грудня 2018 року не відбувались.

Керівник

Головний бухгалтер

Мобал Олексій Юрійович

Оршменко Володимир Миколайович